

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/168/2017
Identifikačné číslo spisu:	1107220371
Dátum vydania rozhodnutia:	28.03.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Ladislav Górász
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:1107220371.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu H., bývajúceho v R., proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 24 C 106/2007, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. októbra 2013 sp. zn. 4 Co 26/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 25. októbra 2012 č. k. 24 C 106/2007-98 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby žalovanej bola uložená povinnosť ospravedlniť sa mu v médiách spôsobom uvedeným v žalobe a poskytnúť mu náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd dospel k záveru, že žalovaná - Slovenská republika nie je pasívne vecne legitimovaná. Média čerpali informácie o žalobcovi od hovorca Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Pasívne vecne legitimovaný by preto bol ústredný orgán štátnej správy, ktorého je hovorcom, nie Slovenská republika. Právo žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je naostatok aj premlčané.

2. Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu rozsudkom z 30. októbra 2013 sp. zn. 4 Co 26/2013 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Zhodne s názorom súdu prvej inštancie ustálil, že Slovenská republika nie je nositeľom zodpovednosti za konanie hovorcu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, nakoľko za jeho činnosť zodpovedá ministerstvo ako samostatný právny subjekt. Štát podľa jeho názoru môže byť pasívne legitimovaný len v takých konaniach, kde sa nositeľom subjektívnych práv a povinností stáva priamo z právneho predpisu (napr. zákon č. 514/2003 Z.z.). Subjekty hmotnoprávneho vzťahu ako strán sporu jasne definuje ustanovenie § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. K námietke premlčania uviedol, že osobnostné práva sú síce nepremlčateľné, avšak právo na nemajetkovú ujmu v peniazoch sa premlčuje. Uvedená okolnosť však nie je právne významná vo vzťahu k vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie pre nedostatok pasívnej vecnej legítimácie žalovanej.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Dôvodil, že dovolanie je prípustné podľa § 237 písm. f/ zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „OSP“) a to z dôvodu, že rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené. Žalobca zastáva názor, „že je totožné z hľadiska označenia či je uvedené Ministerstvo vnútra SR, alebo SR - Ministerstvo vnútra, vždy ide i totožný subjekt a to Ministerstvo vnútra SR“. Túto jeho argumentáciu, uvedenú aj v odvolaní, odvolací súd žiadnym spôsobom nevyvrátil ani inak neoznačil za odporujúce zákonu.

4. Žalovaná navrhla dovolanie zamietnuť.

5. Dovolanie bolo podané za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému nie je prípustné.

7. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo možné dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 OSP). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 OSP. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k závažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 OSP.

8. Dovolanie žalobcu smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nemá znaky rozsudkov, proti ktorým bolo dovolanie v zmysle § 238 OSP prípustné. Dovolanie teda v zmysle § 238 OSP nevyvolalo účinky, ktoré by podľa právneho stavu do 30. júna 2016 umožňovali uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

9. V danej veci by preto dovolanie bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ OSP. Povinnosť skúmať, či v konaní nedošlo k niektorej z týchto väd vyplýva pre dovolací súd z § 242 ods. 1 OSP. Dovolací súd sa z tohto dôvodu neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 OSP, ale sa zaoberal tiež otázkou, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 a/ až g/ OSP.

10. Žalobca procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ OSP nenamietal a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo.

11. Žalobca namietal vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ OSP. Podľa § 237 ods. 1 písm. f/ OSP dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

12. Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ OSP rozumel procesne nesprávny postup súdu znemožňujúci strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení [v zmysle § 18 OSP mali strany sporu rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - pozri napríklad právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 OSP), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 OSP), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 OSP), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 OSP), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 OSP)].

13. Vádu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ OSP žalobca vyvodzuje z podľa neho nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na zjednocujúce stanovisko občianskoprávného kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ OSP, pričom obsah spisu nedáva žiadny dôvod pre uplatnenie druhej vety tohto stanoviska. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) spĺňalo kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 OSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahovalo aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Odvolací súd dal dovolateľovi dostatočnú odpoveď k jeho námietke, prečo štát nemôže byť pasívne vecne legitimovaný v tomto súdnom konaní. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). K tejto otázke najvyšší súd nad rámec svojho dovolacieho prieskumu poznamenáva, že podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. septembra 2014 sp. zn. 7 Cdo 126/2013 (uverejneného aj v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 6/2015 pod poradovým číslom 14), v konaní o ochranu osobnosti fyzickej osoby, do ktorej bolo zasiahnuté nepravdivou informáciou poskytnutou médiám hovorcom ústredného orgánu štátnej správy, je pasívne vecne legitimovaný ústredný orgán štátnej správy, ktorého je hovorcom, nie Slovenská republika. Tiež sa poznamenáva, že štát ako spôsobilého účastníka konania nemožno zamieňať s jeho rozpočtovými organizáciami, ktoré majú vlastnú právnu subjektivitu a vystupujú v právnych vzťahoch vo svojom mene (R 22/1982, II., str. 144).

14. Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že dovolanie žalobcu proti rozsudku odvolacieho súdu nie je prípustné podľa § 238 OSP a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti podľa § 237 ods. 1 OSP. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol (§ 447 písm. c/ CSP).

15. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej najvyšší súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo jej žiadne trovy nevznikli.

16. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.